

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
0																																
100	98	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4	2											

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Suomi tekee sen ihan itse

Suomalaiset poliitikot ja virkamiehet selittävät vaikeaselkoista ja käytännölle vierasta lainsäädäntöä usein Euroopan unionin syyksi.

On totta, että merkittävä osa meitä koskevasta lainsäädännöstä tulee EU:sta ja suomalaisten lainsäätäjien tehtävänä on kirjata ne omaan lainsäädäntöömme. Virkamiesten tehtävä on valvoa, että säädettyjä normeja myös noudatetaan.

Yhteisillä markkinoilla pitää olla yhteiset säännöt. Näyttää kuitenkin siltä, että näitä sääntöjä tulkitaan käytännössä hyvin eri tavalla.

Suomea pidetään EU:n mallioppilaana, koska meillä on tapana noudattaa sääntöjä ja normeja tarkasti. Jopa tarkemmin kuin alunperin on tarkoitettu. Tämä on liiankin tuttua sekä kotieläin- että kasvintuotantotiloilla.

Myös teurastamoiden lihan­ tarkastuksessa näyttäivät yhteiset säännöt olevan varsin venyvä käsite. Suomessa teurastamot voivat suurim­ millaan joutua maksamaan moninkertaisia lihan­ tarkastusmaksuja muihin EU-maihin verrattuna. Hintaaerot ovat suuria myös Suomen sisällä.

Esimerkiksi himankalaiselle Pöntiön Liha­ tuotteelle tarkastaminen maksaa noin seitsemän euroa ruoho kohden. Atrialle yhden sian tarkas­ taminen maksaa noin 2,2 euroa ja naudan tarkastaminen maksaa noin kahdeksan euroa.

Maksut eivät ole ainoa ongelma. Pöntiön Liha­ tuotteen toimitusjohtajan Markku Pöntiön mukaan paperien täyttämisen on mennyt Suomessa mahdolltomaksi (MT 16.2.).

Yksikönjohtaja Eeva-Riitta Wirta Elintarvike­ turvallisuusvirastosta (Evira) muistutti Maaseudun Tulevaisuudessa EU-asetuksen edellyttävän, että lihan­ tarkastus on maksullista ja laskun on katettava kaikki tarkastuksesta aiheutuneet kust. Evira laskuttaa teurastamoja Suomessa tarkastushenkilökunnan palkat kerrottuna 1,95:llä (MT 12.1.).

Kustannusten täysimääräinen perintä ei kuitenkaan ole EU:n vaatimus, vaan kustannus- vastaavuudesta säädetään valtion maksuperus- telaisissa sekä maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa.

EU:n määrittämä tarkastusten minimitalksa on sianruhossa euro ja naudalla viisi euroa.

Esimerkiksi Ranskassa ovat käytössä mini- maksat. Ruotsissa pieniltä teurastamoilta peri­ tään EU:n asettama minimitalksa ja isoimmilta 1,2 kertaa EU:n säästämä minimitalksa. Vaikka Tanskassa peritään teurastamoilta kaikki kus­ tannukset, niin maksut jäävät neljänneksen alle Suomessa maksujen.

Elävää kulttuuria

Suomalaisten teattereiden kevään näytän­ tökausi on pyörähtänyt täyteen vauhtiin. Ammattiteatterit tarjoavat esityksiä moneen makuun ympäri Suomen (MT 13.2.)

Teatteri on kautta historian ollut suomalai­ sille rakas taidemuoto. Teatterin tiedotuskes­ kuksen mukaan Suomen teattereissa käy keski­ määrin neljä miljoonaa katsojaa vuosittain.

Taistelu suomalaisten vapaa- ajasta näkyy kuitenkin myös ammattiteattereiden lippu- tuloissa. Toissa vuonna katsojamäärät puto- sivat ensimmäistä kertaa tilastojen pitkässä historiassa.

Myös maakuntateattereista löytyy tasokasta teatteritarjontaa. Hyvin tehty teatteri elävöittää maakunnan kulttuurielämää ja parhaimmillaan vahvistaa paikallistunnetta. Silti yhä useampi jättää teatterireissun väliin ja jää kotiin katso- maan televisiota.

Lihantarkastumaksut vaihtelevat EU:n sisälä huomattavasti. Sastamalan teurastamon tarkastuseläinlääkäri Matti Kaikkonen tutkii naudan ruohoa.

Saksassa kunnat päättävät tarkastusmak- suista osavaltioiden asettamien rajojen sisällä, mutta maksut ovat suurimmissa eläintuotanto- osavaltioissa EU:n minimitasolla. Puolassa maksut voivat jäädä alle EU:n määräämien minimirajojen.

Vapailla markkinoilla viranomaisten erilaiset määräykset ja niistä johtuvat kustannukset ovat todellinen ongelma.

Atrian teollisten prosessien johtajan Markku Hirvijärven mukaan erot tarkastusmaksuissa saattavat merkitä esimerkiksi sianlihassa 5–6 sentin hintaeroa Tanskaan ja Ruotsiin verrattuna. Pienten teurastamoiden kohdalla kustannusrasite on vielä moninkertainen.

Kotimainen maatalous ja elintarviketeolli- suus joutuvat kilpailemaan avoimilla markki- noilla muiden EU-maiden kanssa ja kauppa käyttää kilpailutilannetta hyväkseen. Tietääkö kukaan EU:n ulkopuolelta tulevien tuotteiden tuotantotavat ja tarkastukset?

Kuinka on mahdollista, että kotimaiset lainsäätäjät haluaa omaehtoisesti vaikeuttaa tässäkin asiassa kotimaisten tuotteiden kilpai- lukykyä?

Eviran Wirtakin myöntää, että Suomen kor- keammat maksut tuovat kilpailuetua muiden EU-maiden teurastamoille, mutta nykyisen lainsäädännön puitteissa tilannetta on kuiten- kin vaikea muuttaa.

Näyttää siltä, etteivät lainsäätäjät ole olleet tehtäviensä tasalla. Toivottavasta tuleva edus- kunta tietää mitä tekee.

Yhteiset säännöt ovat varsin venyvä käsite.

Vaikka yhteiskunnankin tukea tarvitaan, vastuuta on meillä kaikilla. Etenkin maakunta- teattereiden yksi kohtalonkysymys on, että niillä on katsojakunta, joka innostuu omasta teatteristaan ja sen toiminnasta. Laitosteattereiden ohella tärkeä osa suoma- laista ja varsinkin maaseudun kulttuuritarjon- taat ovat kesäteatterit. Näytöksiä rakennetaan lähes joka nimeen, notkoon ja saarelmaan pitkälti harrastelijavoimin. Hyvänä kesänä pieni maaseututeatteri voi houkutella näytöksiinsä jopa yli 10 000 katso- jaa. Lopulliset ohjelmistot valmistuvat vasta kesän kynnyksellä, mutta monen kesäteatterin tarjonnasta on tarjolla ennakkotietoa netissä jo nyt. Näistä löytyy hyvää sisältöä tulevan suven lomareissulle kotimaassa.

Päätoimittaja
Mikael Penttikäinen

Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

VIERASYLIÖ

Puusta bioon, ruuhkista väljyyteen

Metropoliajattelu eli suomalais- ten sullomien 4–5 kaupunki- keskukseen on muotia yhteis- kuntasuunnittelusta käytäväsä keskustelussa. Joidenkin mie- lestä Kehä kolmosen ulkopuo- lalle ei työpaikkoja synny, ja kun tahtotila puuttuu, näin tapah- tuukin.

Helsingin Kauppakamarin arvion mukaan pääkaupungin metropolialueelle muutti viime vuonna 19 000 uutta asukasta, kun uusia asuntoja valmistui 11 000. Tungos vain kasvaa, vuonna 2050 Helsingissä arvi- oidaan asuvan 760 000 ihmistä. Koko Helsingin alueen asukas- määrä on kasvamassa 1,88 miljoonaan.

Jo nyt keskittymän kustan- nustaso pakottaa maisterit ja insinöörit toimeentulotuki- joonon, kun syrjäytyneitä nuoria keskitetään Töölön asuntoloihin.

Helsingin menoväylät täyt- tyvät tulevaisuudessakin kesä- perjantaisin, kun joka kolmas seudulla asuva suomalainen pyrkii pariksi päiväksi savolai- sen maaseudun rauhaan.

Kehitykseen voi vaikuttaa

Suomessa tämä maailmanlaa- juinen keskittymistrendi ei ole kuitenkaan kohtalon sanelema.

Pinta-alaltaan laajassa Suo- messa on luotava määrätietoi- semmin työtä raaka-aineresurs- sien keskelle. Luontevimmin työtä syntyy investoinneilla jo olemassa olevan raaka-aineen, ”vihreän kultamme”, metsän ja puun ympärille. Siihen in-

vestoinnit helpottaisivat myös Helsingin paineita.

Puuta riittää. Suomen puu- varat ovat kahden miljardin kuution luokkaa. Metsä kasvaa vuosittain 100 miljoonaa kuutio- ta eli 90 päivän kasvukaudella yli miljoona mottia päivässä.

Puun hyödyntämisessä yksi ongelmista logistiikan kannalta on omistukseltaan hajallaan olevat metsät, suurimpienkin yhtiöiden ja valtion metsät ovat pieniä Ruotsin metsäalueiden rinnalla.

Osasyyn on metsäyriyksissä, joiden puunhankintapolitiikka on jatkuvasti metsänomistajien hampaissa.

Oma ryhmänsä muodostaa kaupunkilaiset. Helsingin kes- kustassakin on satoja metsän- omistajia, jotka eivät ole kos- kaan edes nähneet saati hoi- taneet metsäänsä. Onko ihme, että vuotuisesta puun kasvusta 40 prosenttia jää metsiin.

Rohkaisevia esimerkkejä
Olennaista olisi hyödyntää tätä uusiutuva aarretamme lisää- mällä sen jalostusarvoa koti- maassa.

Ratkaisun tähän tarjoaa bio- talous. Siihen panostamalla voimme säilyttää luonnonvaro- jemme arvonsiän Suomessa. Asumisen keskittymisen vasta- painona biotalous johtaa luon- tevalta tavalla tasaisempaan alueelliseen kehitykseen, kun työpaikat ja koti ovat raaka- aineiden lähellä.

Rohkaisevia esimerkkejä löytyy.

Keskitty- mistrendi ei ole kohtalon sanelema.

Lappeenrannassa otettiin syyskuussa käyttöön UPM:n biodieseltehdas, jossa valmis- tetaan mäntyöljystä 100 000 litraa dieselpolttoainetta vuoro- kaudessa. Tämä kasvihuone- päästöjä vähentävä innovaatio on osoittanut toimivuutensa käytännön kokeissa.

Tätä kehitystä uhkaa EU uu- della ilmasto- ja energiasuun- nitelmallaan. Siitä on po